

**Chcę pisać
o aborcji
bez stygmy.**

**Poradnik dla
osób pracujących
w mediach.**

Chcę pisać o aborcji bez stygmy. Poradnik dla osób pracujących w mediach.

Rzetelne dziennikarstwo, równowaga i prawda – wprowadzenie 2

Najważniejsze wskazówki – złote zasady komunikacji o aborcji 6

Niezbędnik – co zastąpić czym i dlaczego 14

Najczęstsze mity i potrzebne fakty 26

Kilka słów o stygmatyzacji 28

Checklista 30

Rzetelne dziennikarstwo, równowaga i prawda – – wprowadzenie.

Media mają ogromny wpływ na to, co ludzie myślą i mówią o aborcji. Ten przewodnik został przygotowany dla osób, które chcą mówić o aborcji, po to by mogły przekazywać fakty na temat aborcji i unikać stigmatyzującego języka. W naszej codziennej pracy skupiamy się na tym, by mówić o aborcji normalnie, pokazywać, że jest ona częścią życia, poważnym doświadczeniem. Zależy nam na przekazywaniu prawdziwych informacji na temat tego, jak przebiega aborcja, jak mogą czuć się osoby po aborcji. Chcemy, by media dołączyły do nas w tych działaniach.

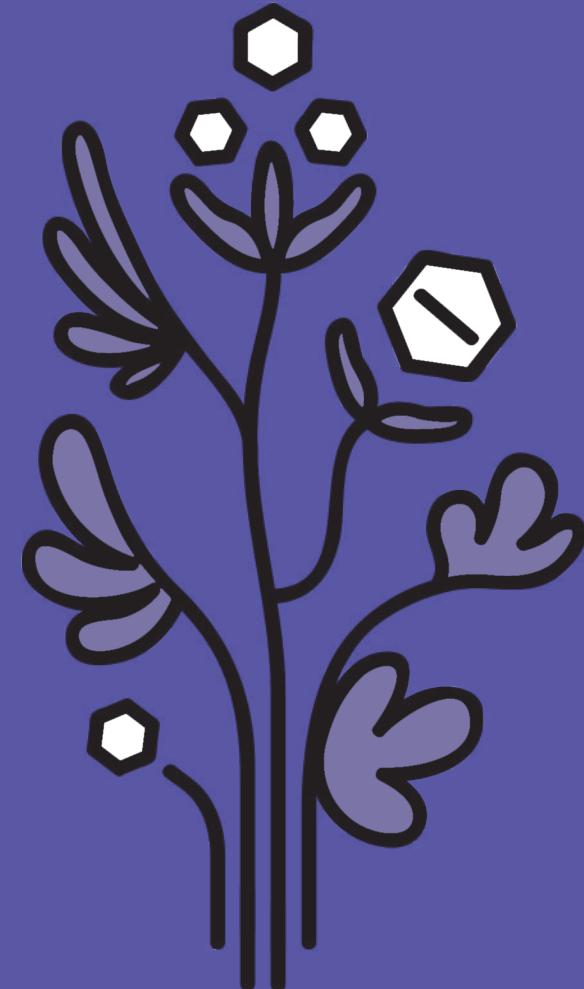
Wiemy, że mówienie o aborcji może być trudne, dlatego trafia do Was ten poradnik, którego celem jest ułatwienie i pokazanie, jak w czysty i niestigmatyzujący sposób można przedstawiać temat aborcji.

Z doświadczenia wiemy, że media bardzo często zapraszają do jednego studia dwa przeciwne „obozy”, argumentując to potrzebą rzetelności. Pamiętaj, że w ten sposób od tej rzetelności się oddalasz. Jeśli chcesz zaprezentować rzetelne informacje na temat aborcji, to lepiej zrobisz (dla siebie, dla odbiorców i odbiorczyń oraz dla jakości programu), jeśli zdecydujesz się zaprosić tylko jedną ze stron. Po pierwsze unikniesz awantury, a po drugie widzowie i widzki Twojego programu będą mieli okazję usłyszeć treść rozmowy. Zapraszanie grup i osób przeciwnych aborcji to dawanie im przestrzeni, której przez lata miały ogrom i bardzo z niej korzystały propagując nieprawdziwe informacje na temat

przerywania ciąży. Warto przyczynić się do zmiany w tym zakresie i dać przestrzeń na realne doświadczenia, historie itp.

Pamiętaj!

Osoby popierające aborcję i osoby przeciwne aborcji nie są dwiema stronami medalu, reprezentującymi dwa skrajne światopoglądy, podczas gdy prawda jest pośrodku. Osoby popierające aborcję uważają, że każda osoba ma prawo zdecydować, czy będzie kontynuować ciążę, a obowiązkiem państwa jest ją w tej decyzji wesprzeć poprzez zapewnienie bezpiecznej, darmowej i legalnej aborcji. To samo tyczy się kontynuacji ciąży. Nie wartościują tych wyborów. Przeciwnicy i przeciwniczki aborcji natomiast uważają, że aborcja co do zasady jest czymś złym i nie powinna być dopuszczona w żadnym przypadku. Tu nie da się osiągnąć kompromisu i spotkać pośrodku. Albo uważamy, że możemy zmuszać kogoś do kontynuowania niechcianej ciąży, albo wręcz przeciwnie – szanujemy i akceptujemy decyzje innych osób, nie poddajemy ich ocenie.

Najważniejsze wskazówki – – złote zasady komunikacji o aborcji.

Po pierwsze:

Pamiętaj, żeby używać faktów naukowych, opierać się na fachowej literaturze, aktualnych badaniach. Fakty nie mają zabarwienia światopoglądowego. Fakty to fakty. Kilka z nich znajdziesz poniżej:

- Aborcja jest częścią ochrony zdrowia.
- Aborcja to powszechnie doświadczenie. Na całym świecie jedna na cztery ciąże¹, w Polsce zaś jedna na trzy², kończy się aborcją. Oznacza to, że rocznie ponad 56 milionów kobiet decyduje się na przerwanie ciąży. To wspólne doświadczenie zarówno dla mężatek i singielek, kobiet wychowujących dzieci i tych bezdzietnych. Zdecydowana większość aborcji dzieje się w grupie wiekowej w przedziale 21–34 lata.
- Aborcja wykonywana w odpowiednich warunkach to jeden z najbardziej bezpiecznych zabiegów medycznych.³
- Aborcja nie powoduje zaburzeń zdrowia psychicznego, ale zmuszanie osoby do kontynuacji niechcianej ciąży

¹ Guttmacher Institute Abortion Worldwide 2017: Uneven Progress and Unequal Access
<https://www.guttmacher.org/report/abortion-worldwide-2017>

² Doświadczenia aborcjyne Polek, Komunikat z badań CBOS
https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2013/K_060_13.PDF

³ Safe abortion: technical and policy guidance for health systems. Second edition
http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/70914/9789241548434_eng.pdf

i porodu może prowadzić kryzysów emocjonalnych, a nawet depresji.⁴

- Po aborcji możliwe jest odczuwanie wahania nastroju, ale **według wielu badań zdecydowana większość (95%)** nie żałuje aborcji i uważa, że decyzja o przerwaniu ciąży była słuszna.⁵

- Aborcja chirurgiczna to procedura medyczna, najczęściej przeprowadzana do **dwunastego** tygodnia ciąży, trwająca około 10-15 minut. W wielu krajach europejskich stosowana w postaci metody próżniowej (vacuum aspiration), a w Polsce bardzo przestarzałej metody łyżeczkowania macicy. Najczęściej wykonywana jest w znieczuleniu ogólnym.

- Tabletka poronna (mifepriston 200mg + misoprostol 800mcg lub sam misoprostol 800mcg x 3) używana przy aborcji medycznej/farmakologicznej, zwanej inaczej aborcją domową, jest bezpieczniejsza niż Viagra.

- Zamówienie tabletki poronnej przez osobę w ciąży, od Women Help Women czy Women on Web jest legalnym i niekaralnym działaniem na terenie Polski. Tak samo jak jej

⁴ Jama Psychiatry: Women's Mental Health and Well-being 5 Years After Receiving or Being Denied an Abortion: A Prospective, Longitudinal Cohort Study.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27973641>

⁵ PLOS ONE: Decision Rightness and Emotional Responses to Abortion in the United States: A Longitudinal Study.

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0128832>

przyjęcie i wykonanie aborcji farmakologicznej w warunkach domowych.

- Misoprostol jest lekiem stosowanym w polskich szpitalach przez lekarzy, np. po poronieniach.

- **Aborcja to najczęściej wykonywany zabieg w ginekologii.**

- Miliony osób na całym świecie dzięki tabletkom poronnym bezpiecznie przeprowadzają aborcję w domu.

- Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wymienia mifepriston i misoprostol (leki do aborcji farmakologicznej) na liście podstawowych leków⁶, które powinny być dostępne w każdym kraju. Według danych WHO tabletki mifepriston i misoprostol mogą być bezpiecznie użyte w domu podczas pierwszych 12 tygodni ciąży. Wywołują one proces bardzo podobny do spontanicznego (naturalnego) poronienia. Użyte w prawidłowy sposób mają skuteczność w 98% zastosowań.

- Osoby transpłciowe i niebinarne też zachodzą w ciąży i je przerywają. Mają takie samo prawo do bezpiecznej i faktycznie dostępnej aborcji, jak cis kobiety (takie, których płeć oznaczona przy urodzeniu odpowiada indywidualnemu odzuciu).

⁶ WHO Model List of Essential Medicines

<http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/273826/EML-20-eng.pdf>

- ◆ Ograniczenia w dostępie do aborcji nie wpływają na liczbę wykonywanych zabiegów i przeprowadzonych aborcji.

- ◆ Skutki zakazu aborcji to przede wszystkim wzrost ceny zabiegu, ograniczenia w dostępie do aborcji farmakologicznej (na przykład poprzez niedopuszczenie mifepristonu do obrotu, jak ma to miejsce w Polsce), pogłębienie stygmatyzacji zarówno samej aborcji, jak i osób je wykonujących, oraz większe ryzyko powikłań.

- ◆ Tylko w paru krajach funkcjonuje całkowity zakaz aborcji. Są to Chile, Salwador, Malta, Nikaragua. Ale to nie znaczy, że nie wykonuje się tam aborcji. Osoby codziennie przerywają ciąże niezależnie od obowiązującego prawa. W niektórych miejscach świata jednak ryzykują swoje bezpieczeństwo przez antyaborcyjne prawo.

- ◆ Dostęp do aborcji może być utrudniony nie tylko przez klauzulę sumienia, wyróżnienie przesłanek umożliwiających aborcję, ale też przez finanse, tak jak np. w USA, gdzie koszt zabiegu znacznie przekracza możliwości wielu osób.

- ◆ We wszystkich krajach można rozmawiać o aborcji i przekazywać sobie wiarygodne informacje. Więcej informacji o prawie aborcyjnym w Twoim kraju i na świecie możesz znaleźć na stronie www.worldabortionlaws.com

Po drugie:

Stawiaj na doświadczenia i historie. Publikowanie świadectw, osobistych historii, doświadczeń ma ogromne znaczenie. W ten sposób pokazujesz innym osobom z doświadczeniem aborcji, że nie są w nim osamotnione. Przy publikowaniu osobistych historii musimy pamiętać, że żadna (ta kończąca się źle, dobrze, zwyczajnie) nie jest reprezentatywna dla wszystkich aborcyjnych doświadczeń. To, w jaki sposób zapraszamy osobę do podzielenia się swoją historią, ma znaczenie. Starajmy się nie przekładać własnych wyobrażeń na osobę, której historię publikujemy. Unikajmy sugerowania, że „to musiało być ciężkie doświadczenie” – nie wiemy tego. Oddajmy przestrzeń, upewnijmy się, czy osoba chce pozostać anonimowa, zamiast sugerować, że to dobre rozwiązanie. Warto zapytać, czego sobie życzy osoba, która dzieli się z nami swoją historią. **Pamiętajmy**, że większość osób nie żałuje decyzji o przerwaniu niechcianej ciąży.

Po trzecie:

Nie ocenijaj. Media bardzo często kształtują taki obraz, że niektóre osoby zasługują na aborcję bardziej niż inne. Nie znamy sytuacji pojedynczych osób, nie osądzajmy ich, nie wartościujmy powodów wykonania aborcji. **Każda osoba ma prawo** do rzetelnej wiedzy i bezpiecznej opieki zdrowotnej niezależnie od wieku, stanu cywilnego, czy możliwości ekonomicznych. Prawdopodobnie znasz osobę, która prze-

rwała ciążę. Zastanów się jak rzeczy, które mówisz o aborcji wpływają na samopoczucie tej osoby.

Po czwarte:

Uważnie dobieraj słowa. Niektóre antyaborcyjne grupy używają języka, który obraża, zawstydza lub zniewaja osoby, które przerwały ciąże. Używaj odpowiedniego i neutralnego języka, który rozpoznaje prawo osób do decydowania o ich własnych ciałach.

Po piąte:

Pamiętaj o różnorodności.

- Za każdą aborcję jest zawsze jakaś historia, żadna nie jest uniwersalna czy reprezentatywna, nie ma też dwóch identycznych historii.
- W Polsce nie mieszkają tylko Polki. Aborcji potrzebują też migrantki i uchodźczynie pochodzące z różnych krajów.
- Aborcja dotyczy osób LGBTQ. Niechciana ciąża zdarza się również lesbijkom, osobom biseksualnym, transpłciowym i niebinarnym.
- Upewnij się, że materiał, który przygotowujesz nie jest atakujący czy niesprawiedliwy wobec osób z niepełnospraw-

nościami. Przeciwnicy i przeciwniczki aborcji kreują i rozpo-wszechniają przekonanie, że temat aborcji nie dotyczy osób z niepełnosprawnościami. To nieprawda. Osoby z niepełno-sprawnością też mają życie seksualne i zdrowie reproduk-cyjne, wchodzą w relacje, zachodzą w ciąże i je przerywają. Osoby z niepełnosprawnościami są podmiotem dyskusji o aborcji.

Zdjęcia i ilustracje:

Grafiki i filmy mogą być doskonałymi źródłami do rozpo-wszechniania rzetelnych informacji, ale też można w nich zauważać często powtarzające się błędy. Na obrazkach dołączanych do artykułów na temat aborcji często możemy zo-baczyć ciążowe brzuchy, a większość aborcji wykonywanych jest zanim ciąża zacznie być widoczna, czyli w pierwszym trymestrze ciąży. Prawie zawsze widzimy też zdjęcia smut-nych, strumieniowych kobiet. Doświadczenie aborcji może wywołać szereg emocji, także takich jak ulga, nadzieję. Antyaborcyjne grupy używają zdjęć dzieci i płodów, które nie odzwierciedlają tego, jak rzeczywiście wygląda aborcja. Jeśli chcesz pokazywać rzetelne informacje, to postaraj się skoncentrować swój przekaz na osobie, która jest w ciąży i jej prawach.

Niezbędnik – – co zastąpić czym i dlaczego.

Jak mówić, pisać:
embrion, zarodek,
płód

Absolutnie nie używać:
dziecko nienarodzone,
dziecko poczęte

Dlaczego: Tylko osoba w ciąży i osoby przez nią uwzględnione mają prawo do nazywania tego konkretnego płodu dzieckiem, w zależności od swoich emocji i gotowości. Z naukowego punktu widzenia dziecko jest po urodzeniu, a przed porodem mamy do czynienia z embrionem, zarodkiem i płodem.

Absolutnie nie używać:
stan błogosławiony

Dlaczego: Trzymajmy się faktów. Ciąża to proces fizjologiczny. Nikt nikogo nie błogosławi, to po prostu rozwijający się embrion który po około 40 tygodniach może samodzielnie funkcjonować poza organizmem osoby, która go urodzi.

Jak mówić, pisać:
osoba w ciąży

Absolutnie nie używać:
matka

Dlaczego: Osoba w ciąży nie musi być matką. Może mieć już dzieci, ale nie musi. Matką stanie się na pewno gdy ciąża, w której jest zakończy się porodem, a ona zatrzyma dziecko. Pamiętaj też, że nie każda osoba w ciąży to kobieta.

**Jak mówić, pisać:
współsprawca ciąży**

Dlaczego: To samo dotyczy mężczyzn, z którym kobieta zaszła w ciąży. Ojcem będzie dopiero po urodzeniu się dziecka, nie przed. I podobnie jak wyżej, może wcale nie chcieć nim być.

**Jak mówić, pisać:
sprawca gwałtu,
gwałciciel**

Dlaczego: Gdy opisujesz ciążę powstałą w wyniku gwałtu, to nie pisz o ojcu dziecka. To bardzo niesprawiedliwe wobec osoby, która doświadczyła przemocy. Dotyczy to także sytuacji, gdy do przemocy seksualnej doszło ze strony partnera, z którym osoba w ciąży ma już dzieci.

**Jak mówić, pisać:
przerwać ciążę**

Dlaczego: Ciąża to proces, kończy się albo przerwaniem (poronieniem samoistnym, spontanicznym, „naturalnym” albo wywołanym farmakologicznie lub chirurgicznie), albo porodem (w terminie lub przedwcześnie, naturalnie lub przez cesarskie cięcie), dlatego lepiej jest mówić o przerwaniu ciąży, bo jest to bardziej adekwatne, ale też niestygmatyzujące. W przerwaniu ciąży to osoba w ciąży jest w centrum, podmiotem (ona przerywa własną ciążę).

Usunięcie ciąży jest też sformułowaniem, które wzięło się z retory-

**Absolutnie nie używać:
ojciec**

ki przeciwników i przeciwniczek aborcji. Kojarzycie „usunąć dziecko”? Usunięcie stawia w centrum nie ciążę, ale ten płód, to on staje się „najważniejszy”.

**Jak mówić, pisać:
kontynuować ciążę**

Dlaczego: Ciąża to proces. Osoba decydująca się na jej kontynuację, zdecydowała, że pozostanie w ciąży. O dziecku możemy mówić po porodzie.

**Absolutnie nie używać:
ojciec dziecka**

**Absolutnie nie używać:
zatrzymać dziecko**

**Jak mówić, pisać:
zrobić/mieć aborcję**

**Absolutnie nie używać:
dokonać aborcji**

Dlaczego: Dokonanie kojarzy się z czymś wielkim (osiągnięciem) albo czymś złym (np. przestępstwo, zabójstwo), przez co słowo aborcja zaczyna wyglądać jak wydarzenie, które definiuje nasze życie.

O żadnym innym zabiegu medycznym nie mówimy w ten sposób, nie mówi się, że osoba dokonała wyrwania zęba, operacji żyłaków czy przeszczepu nerek. Aborcja to zabieg medyczny tylko bardziej stabilizowany. Dodatkowo mówimy też „dokonać wyboru” kiedy mówimy o jakimś bardzo ważnym dylemacie, wyborze. Aborcja takim bywa i wtedy można powiedzieć, że się dokonało wyboru, w sensie decyzji o aborcji. Ale mówienie o dokonywaniu aborcji od razu z założenia nakłada ciężar na tę decyzję, na sam proces. A chodzi o to, żeby mówić o nim neutralnie.

**Jak mówić, pisać:
środek poronny**

Dlaczego: Środek poronny to lek używany do wywołania poronienia. W odpowiedniej dawce wywoła poronienie albo poród (w zależności od zaawansowania ciąży). Środek „wczesnoporonny” nie istnieje – nazwa ta została wymyślona przez przeciwników i przeciwniczki aborcji, by celowo mylić antykoncepcję po stosunku (która nie ma działania poronnego) z aborcją farmakologiczną.

**Absolutnie nie używać:
środek wcześnieoporonny**

**Jak mówić, pisać:
zapobiegać niechcianym
ciążom**

Dlaczego: Rzetelna edukacja seksualna, faktycznie dostępna antykoncepcja są pomocne w zapobieganiu niechcianym ciązom. Nie należy tego utożsamiać z zapobieganiem aborcjom, bo aborcjom nie powinno się zapobiegać. Aborcja jest rozwiązaniem problemu niechcianej ciąży. Jeśli jakąś osoba chce przerwać niechcianą ciążę, to powinniśmy ją w tym wspierać, a nie jej to utrudniać.

**Absolutnie nie używać:
zapobiegać aborcjom**

**Jak mówić, pisać:
zmniejszyć liczbę
niechcianych ciąż**

Dlaczego: Niechciana ciąża znacznie częściej jest trudniejszą sytuacją niż sama aborcja. Aborcja jest rozwiązaniem problemu jakim jest niechciana ciąża. Aborcja zawsze będzie wykonywana, bo niechciane cią-

**Absolutnie nie używać:
zmniejszyć liczbę aborcji**

że się przydarzają nawet, gdy mamy bardzo dobry dostęp do środków antykoncepcyjnych. Postulat, aby zmniejszyć liczbę aborcji wynika z przekonania, że aborcja jest czymś złym i powinno jej być jak najmniej.

**Jak mówić, pisać:
zapobieganie ciąży**

Dlaczego: Jak wyżej

**Absolutnie nie używać:
zapobieganie aborcji**

**Jak mówić, pisać:
przeciwnicy i
przeciwniczki aborcji**

Dlaczego: Przeciwnikom i przeciwniczkom aborcji chodzi o to, żeby aborcja była postrzegana jako coś złego, a osoby, które mają doświadczenie aborcji myślały o sobie źle i wstydzili się swoich decyzji. Mówienie o tych osobach przez pryzmat wartości życia legitymizuje ich działania i sugeruje, że są one pozytywne.

**Jak mówić, pisać:
aborcja w drugim bądź
trzecim trymestrze**

**Absolutnie nie używać:
późna aborcja**

Dlaczego: Ciąża to proces, który łatwo określać w trymestrach. Najwięcej aborcji dzieje się w pierwszych 12 tygodniach, czyli w pierwszym trymestrze, ale to nie oznacza, że aborcje w drugim bądź trzecim trymestrze są tymi późnymi.

**Jak mówić, pisać:
więcej niż jedna aborcja**

Dlaczego: 40 lat – tyle mniej więcej trwa okres, w którym osoba może zajść w ciążę. To dużo czasu i w tym okresie może dojść do więcej niż jednego porodu, poronienia czy aborcji. Określenie „wielokrotna” ma negatywne konotacje, sugeruje, że osoba która ma doświadczenie więcej niż jednej aborcji zachowała się nieodpowiedzialnie, nie wy ciągnęła wniosków z poprzednich doświadczeń.

**Jak mówić, pisać:
aborcja z powodu wady
płodu/ aborcja embrio-
patologiczna**

Dlaczego: Przede wszystkim żadne prawo nie określa listy wad oraz żadne nie nakazuje aborcji z powodu określonych wad. Umożliwienie przerwania ciąży w razie nieprawidłowego rozwoju płodu nie jest celowym działaniem wynikającym z chęci wyeliminowania osób o określonych cechach czy chorobach.

**Jak mówić, pisać:
bezpieczna aborcja/
legalna aborcja/
aborcja**

Dlaczego: To mit, że nielegalna aborcja zawsze jest niebezpieczna. Od kiedy istnieje aborcja farmakologiczna i dostęp do internetu, moż-

**Absolutnie nie używać:
wielokrotna aborcja**

liwość skorzystania z bezpiecznej aborcji jest o wiele większa. Leki do aborcji medycznej wpisane są na listę podstawowych leków Światowej Organizacji Zdrowia.

**Jak mówić, pisać:
doświadczenia aborcjyjne
są różne**

Dlaczego: Żaden zabieg medyczny nie jest zawsze niebezpieczny, nielegalny czy jakiś inny. Aborcja bywa różna.

**Absolutnie nie używać:
aborcja eugeniczna**

**Jak mówić, pisać:
aborcja na żądanie/
życzenie/bez podawania
powodu**

Dlaczego: Przerwanie ciąży, w której nie chcemy być nie dotyczy tylko pierwszego trymestru. Decyzję taką można podjąć później i później zrobić aborcję. Sugerowanie, że taka aborcja ma mieć miejsce do 12. tygodnia ciąży stigmatyzuje osoby, które robią ją później

**Absolutnie nie używać:
nielegalna aborcja
zawsze jest niebezpieczna**

**Jak mówić, pisać:
aborcja na żądanie/
życzenie/bez podawania
powodu**

Dlaczego: Powody społeczne czy trudna sytuacja to coś, co sugeruje, że osoba decydująca się na aborcję powinna te powody podać i one

**Absolutnie nie używać:
aborcja jest zawsze
(jakaś)...**

**Absolutnie nie używać:
aborcja do 12. tygodnia**

**Absolutnie nie używać:
aborcja z powodów
społecznych, trudnej
sytuacji osobistej**

powinny być przez inne osoby uważane za tak samo ważne czy trudne. A decyzja o aborcji ma wiele powodów, dla każdej osoby innych. Aborcja powinna być dostępna dla tych osób, które wyrażą jej potrzebę, niezależnie od tego, jakie powody temu towarzyszyły. Żadna osoba nie powinna być zmuszana do tłumaczenia się i podawania tych powodów, aby uzyskać możliwość przerwania ciąży.

•

Jakich grafik/zdjęć używać:

Absolutnie nie używać:

Dlaczego: Aborcja może wiązać się bardzo różnymi emocjami, nie wszyscy musi oznaczać dramatyczną sytuację. Zdjęcia i ilustracje powinny to odzwierciedlać.

Jakich grafik/zdjęć używać:

Absolutnie nie używać:

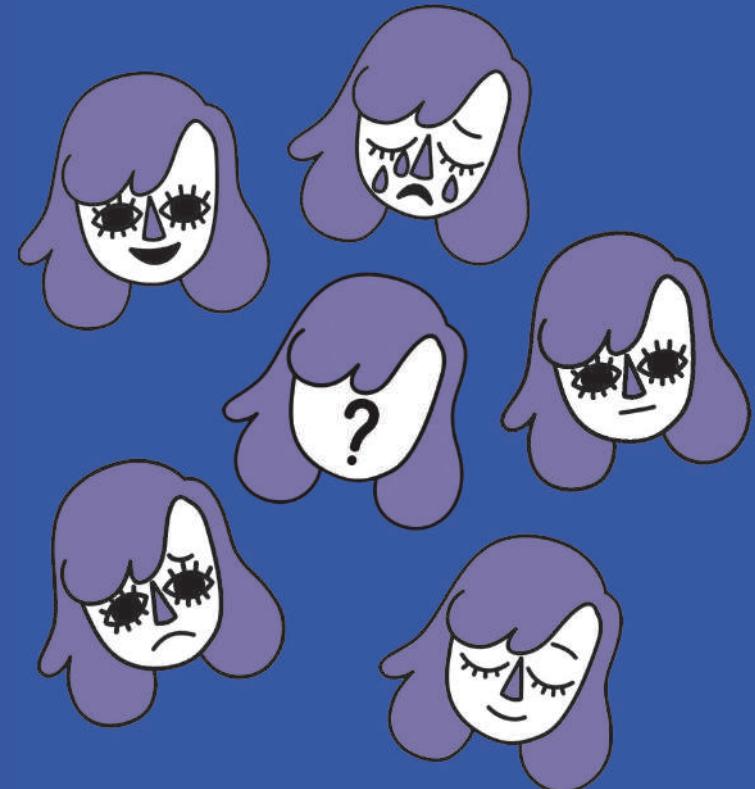

Dlaczego: Większość aborcji wykonywanych jest w pierwszym trymestrze, czyli wtedy, kiedy brzuch ciążowy nie jest jeszcze widoczny. Zdjęcia i grafiki powinny to odzwierciedlać. Polecamy wstawianie zdjęć testów ciążowych, czy rozmawiających ze sobą kobiet.

Jakich grafik/zdjęć używać:**Absolutnie nie używać:**

Dlaczego: Skup się na osobie w ciąży. Temat ciąży i ewentualnej aborcji dotyczy przede wszystkim jej życia. Wybieraj grafiki, na których osoba niekonieczne jest w widocznej ciąży.

„Aborcja może wiązać się bardzo różnymi emocjami, nie zawsze musi oznaczać dramatyczną sytuację. (...)"

Najczęstsze mity i potrzebne fakty.

Mit: Aborcja powoduje syndrom poaborcyjny.

Fakt: Syndrom poaborcyjny nie istnieje. Wszystkie badania i opracowania naukowe najpoważniejszych instytutów psychiatrycznych i psychologicznych odrzucają to stwierdzenie ze względu na jego nieprawdziwość.

Mit: Aborcja powoduje bezpłodność.

Fakt: Nie ma żadnych dowodów naukowych potwierdzających to stwierdzenie.

Mit: Aborcja powoduje raka szyjki macicy.

Fakt: Nie ma żadnych dowodów naukowych potwierdzających to stwierdzenie.

Mit: Aborcje mają tylko nieodpowiedzialne kobiety, niestosujące antykoncepcji.

Fakt: Aborcje mają różne osoby, o bardzo różnych przekonaniach, miejscu zamieszkania, wykształceniu, te stosujące antykoncepcję i te, które jej nie używają. Aborcja to właśnie jest odpowiedzialna decyzja, bo zazwyczaj świadczy o braniu odpowiedzialności za własne życie.

Mit: Aborcje mają kobiety, które nie chcą mieć dzieci.

Fakt: Większość osób z doświadczeniem aborcji (wg Instytutu Guttmachera to 61%) ma już dzieci.

Mit: Tam gdzie aborcja jest legalna, staje się środkiem antykoncepcyjnym i jest nadużywana przez kobiety.

Fakt: Nie ma czegoś takiego jak nadużywanie aborcji. Ten mit odzwierciedla przekonanie, że kobiety zachodzą w ciążę, żeby je przerywać. Nie ma też czegoś takiego, jak optymalna liczba aborcji. Antykoncepcja zapobiega ciąży, aborcja przerywa ciążę już istniejącą. Potrzebny jest dostęp do obu tych rzeczy.

Kilka słów o stygmatyzacji.

Stygmatyzacja, czyli naznaczanie, piętnowanie. W Polsce coraz częściej mówi się o stygmatyzacji osób, które przerwały ciążę, i otwarcie o tym opowiadają. Przykładem tego typu stygmatyzacji jest atak, który spotkał Natalię Przybysz po tym, jak opowiedziała swoją historię. Szczęśliwie, coraz częściej podejmowane są kampanie czy działania przeciwdziałające stygmatyzacji kobiet, które przerwały ciąże. Ale stygmatyzacja aborcji i przeciwdziałanie stygmatyzacji aborcji samej w sobie to jednak coś więcej. To przede wszystkim próba zmiany narracji wokół tematu. Czyli odczarowanie aborcji, zdjęcie z niej piętna. Rozmawianie o aborcji normalnie, bez tabu, bez dramatu.

Jako dziennikarz_dziennikarka, publicysta_publicystka możesz mieć w tym swój udział. Najlepszym sposobem przeciwdziałania stygmatyzacji aborcji jest stosowanie się do powyższych wskazówek i oddawanie przestrzeni na prawdziwe doświadczenia.

Na koniec najważniejsze – staraj się pokazać, że aborcje dzieją się z różnych powodów, nie tylko tych, które opisane są w polskiej ustawie z 1993 roku⁷. Opisywanie tylko tych skrajnych przypadków (aborcja z powodu wady płodu, ciąży powstałe w wyniku czynu zabronionego, czy zagrożenia życia i zdrowia) wzmacnia przekonanie, że na aborcję trzeba sobie zasłużyć, że są te bardziej uzasadnione aborcje i te mniej uzasadnione, a powody dzielą się na te bardziej i mniej słuszne. **Tymczasem, według badań Instytutu Guttma-chera 97% kobiet przerywa ciążę, bo nie chce jej kontynuować, po prostu.**

Pozostajemy do dyspozycji i czekamy na ciekawe historie, rzetelne artykuły! Potrzebujemy rzetelnego dziennikarstwa w temacie aborcji. **Powodzenia!**

⁷ Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży.
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19930170078>

Checklista

Zanim opublikujesz materiał, sprawdź czy:

- ➊ Nie zawiera uogólnień i fałszywych informacji (unikaj pozyskiwania informacji ze stron przeciwników aborcji, którzy celowo posługują się fałszywymi danymi).
- ➋ Nie zawiera stigmatyzującego języka i nieadekwatnych ilustracji.
- ➌ Nie ma w nim informacji o syndromie postaborcyjnym – on nie istnieje!
- ➍ Opierasz się na doświadczeniach – historie kobiet możesz znaleźć na stronie www.aborcyjnydreamteam.pl
- ➎ Nie powielasz mitów na temat aborcji.

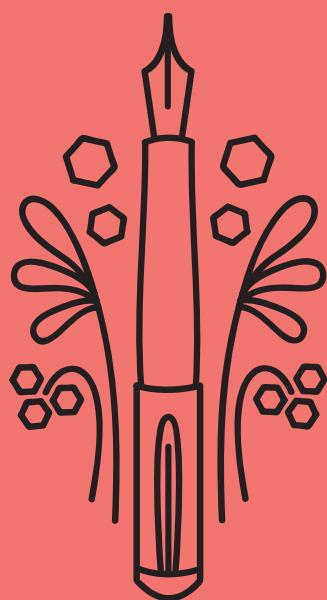
**CHCĘ PISAĆ O ABORCJI BEZ STYGMY.
PORADNIK DLA OSÓB PRACUJĄCYCH W MEDIACH.**

Tekst: Justyna Wydrzyńska, Karolina Więckiewicz,
Natalia Broniarczyk, Kinga Jelińska

Skład, łamanie, ilustracje: Kaja Kochnowicz

**Copyright © Aborcjny Dream Team
Warszawa 2019**

www.aborcjnydreamteam.pl
[www.fb.com/aborcjnydreamteam](https://www.facebook.com/aborcjnydreamteam)

ABORCYJNY DREAM TEAM